

**Grzegorz Siewewicz,
Główny Ekonomista
Coface w Europie
Środkowo-Wschodniej**

Badanie płatności w Polsce 2021:

Opóźnienia płatnicze skróciły się w trakcie pandemii dzięki działaniom pomocowym

- 2** TERMINY PŁATNOŚCI
- 4** OPÓŹNIENIA PŁATNICZE
- 6** WPŁYW COVID-19
- 7** ZAŁĄCZNIK

Piąta edycja badania Coface dotyczącego płatności wśród firm w Polsce została przeprowadzona w listopadzie 2020 r. W tym czasie Polska znalazła się w szczytowym momencie pandemii ze znacznie wyższą liczbą zachorowań na COVID-19 niż podczas pierwszej fali koronawirusa. Niemniej jednak, działania ograniczające aktywność gospodarczą zostały wprowadzone w mniejszej skali niż wiosną, aby możliwie zmniejszyć negatywne skutki dla gospodarki. Zgodnie z wstępnymi danymi recesja w Polsce sięgnęła 2,8 proc. w 2020 r., a Coface szacuje, że wzrost PKB wyniesie 4,0 proc. w tym roku.

Pomimo najgłębszej recesji odnotowanej od czasów transformacji gospodarczej, polska gospodarka i przedsiębiorstwa zostały wsparte działaniami pomocowymi w celu ograniczenia wpływu pandemii na aktywność gospodarczą. Przyczyniło się to także do skrócenia opóźnień w płatnościach pomiędzy przedsiębiorstwami, pomimo tak rozległego kryzysu gospodarczego. Badanie Coface wskazuje, że przedsiębiorstwa w Polsce doświadczają średnich zaległości płatniczych sięgających 48 dni, czyli o 9 dni krócej niż w naszym poprzednim badaniu, przeprowadzonym w listopadzie 2019 roku. Największą poprawę w zakresie

opóźnień płatniczych odnotowała branża transportowa (skrócenie o 44 dni w porównaniu z 2019 rokiem), a następnie branża budowlana (o 25 dni krócej). Pomimo tego, transport i budownictwo pozostają branżami doświadczającymi jednych z najdłuższych opóźnień wynoszących odpowiednio 78 i 79 dni. W bieżącym badaniu najdłuższe opóźnienia sięgające 80,5 dni odnotował sektor energetyczny.

Pomimo poprawy sytuacji płynnościowej, większość przedsiębiorstw stwierdziło, że wpływ pandemii na polską gospodarkę stanowi dla nich najbardziej istotne zagrożenie. Działania pomocowe będą wygaszane, gdy ożywienie gospodarcze stanie się coraz bardziej widoczne. W rezultacie, firmy, które wzięły udział w badaniu spodziewają się, że będzie to miało wpływ na sytuację płynnościową, zwłaszcza że ponad połowa z nich skorzystała z działań wspierających płynność, takich jak zwolnienia i odroczenia płatności podatków oraz składek ZUS. Zgodnie z badaniem Coface, 7 na 12 branż oczekuje wzrostu nieterminowych płatności w najbliższych miesiącach. Powoduje to także pesymistyczną ocenę firm odnośnie bieżącego roku. Pomimo oczekiwanego ożywienia gospodarczego, prawie 2/3 firm spodziewa się pogorszenia działalności biznesowej w 2021 r.

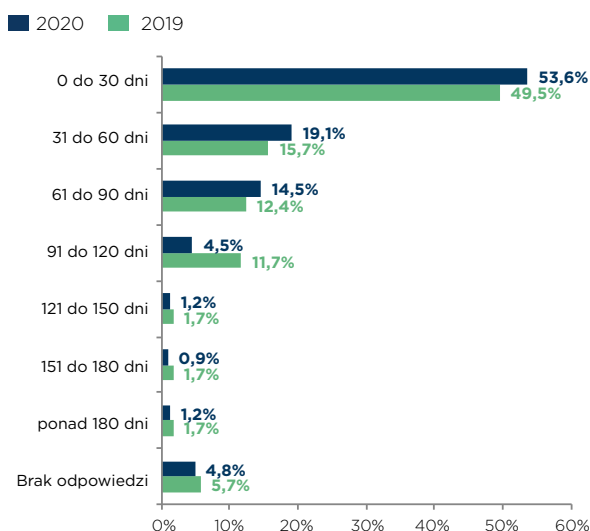
GRZEGORZ SIELEWICZ,
Główny Ekonomista Coface
w Europie Środkowo-Wschodniej

1 TERMINY PŁATNOŚCI: TRANSPORT I BUDOWNICTWO OFERUJĄ NAJDŁUŻSZE TERMINY NA SPŁATĘ FAKTUR JEDNAK KRÓTSZE NIŻ ROK WCZEŚNIEJ

- W polskim biznesie dominują krótkie terminy płatności. 54% firm narzuca terminy do 30 dni.
- W porównaniu z naszym poprzednim badaniem płatności² udział terminów nieprzekraczających 90 dni zwiększył się. Firmy były mniej skłonne do udzielania długich terminów płatności. Największy spadek, o 7,2 punktu procentowego, odnotowano w terminach 91 do 120 dni.
- Średni termin płatności obniżył się o 7,3 dni – z 47,0 dni w 2019 r. do 39,7 dni w 2020 r.
- W podziale sektorowym najbardziej restrykcyjnymi (tj. oferującymi większość sprzedaży z krótkimi terminami płatności, do 30 dni) są branże: tekstylno-odzieżowa (80-proc. udział krótkich terminów), motoryzacyjna (79%), rolno-spożywcza (75%) i energetyczna (69%).
- Branżami najbardziej hojnymi w oferowaniu długich terminów płatności (ponad 90 dni) są: budowlana (27%), metalurgiczna (17%) i transportowa (15%). Tylko branża chemiczna odnotowała wydłużenie terminów płatności w porównaniu z poprzednim badaniem.

- 49% firm oczekuje, że długość terminów płatności nie zmieni się na przestrzeni najbliższych sześciu miesięcy. Dotyczy to głównie średnich przedsiębiorstw. Z kolei terminy płatności dla małych kontrahentów mają wzrosnąć (28% respondentów spodziewa się wzrostu).

Wykres 1:
Średnie terminy płatności

Źródło: Badanie płatności Coface

TERMINY PŁATNOŚCI
w branży metalurgicznej
skróciły się o

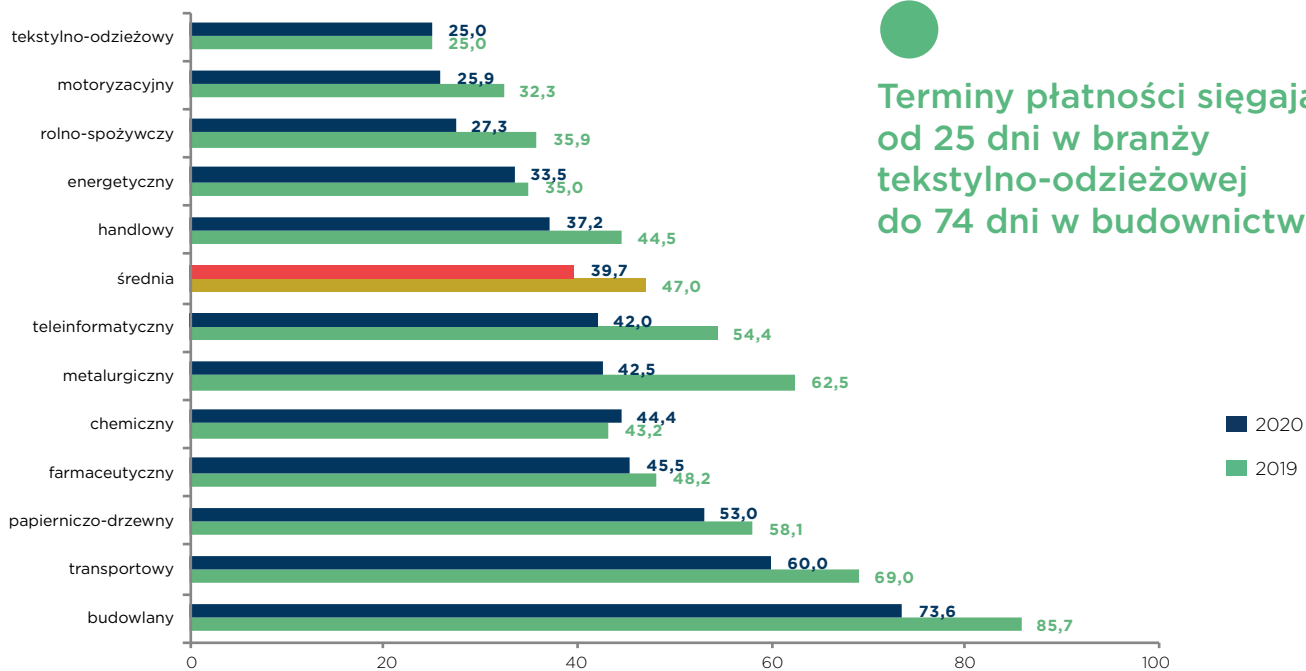
20 dni

w ciągu 2020 roku

¹ Termin płatności – okres pomiędzy dokonaniem zakupu produktu lub usługi a wymaganą datą uregulowania należnej płatności.

² Badanie płatności w Polsce 2020: Krótsze opóźnienia płatności, jednak rosnące ryzyko może pogorszyć sytuację płynnościową, luty 2020: <http://www.coface.pl/Aktualnosci-i-media/Biuro-prasowe/Badanie-płatności-w-Polsce-2020>.

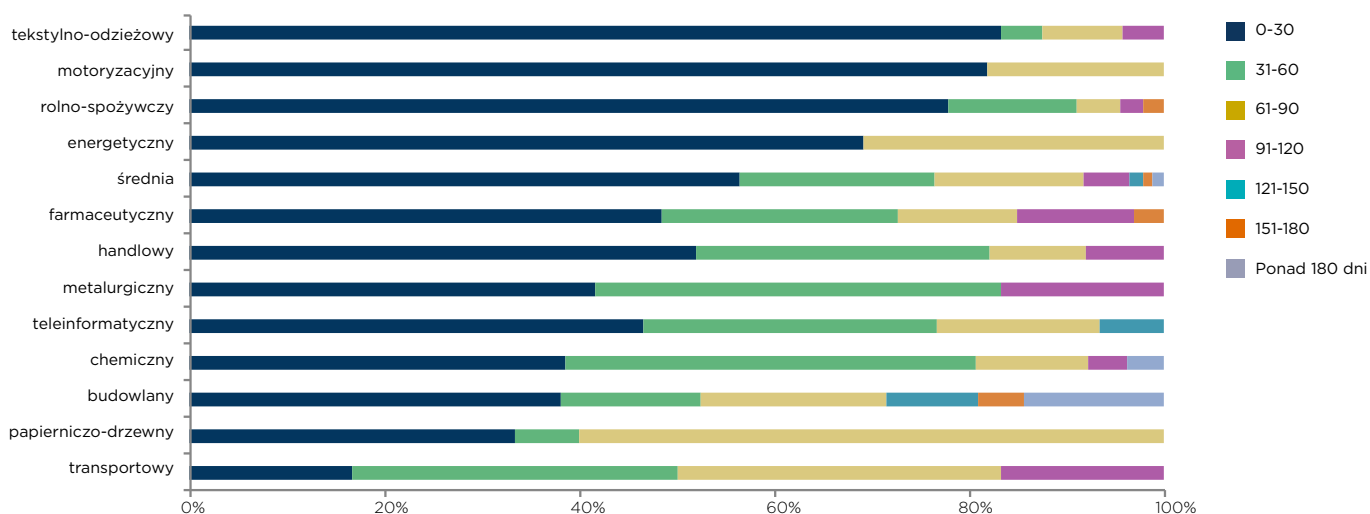
Wykres 2:
Uśrednione terminy płatności w branżach (w dniach)

Terminy płatności sięgają od 25 dni w branży tekstylna-odzieżowa do 74 dni w budownictwie

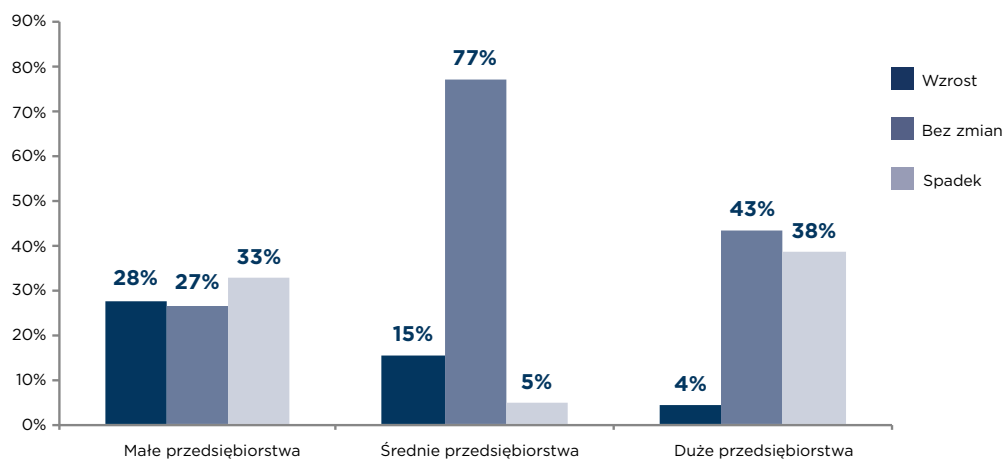
Wykres 3:
Rozkład terminów płatności w branżach

Źródło: Badanie płatności Coface

Wykres 4:
Oczekiwane zmiany terminów płatności w kolejnych 6 miesiącach według wielkości kontrahenta firmy badanej

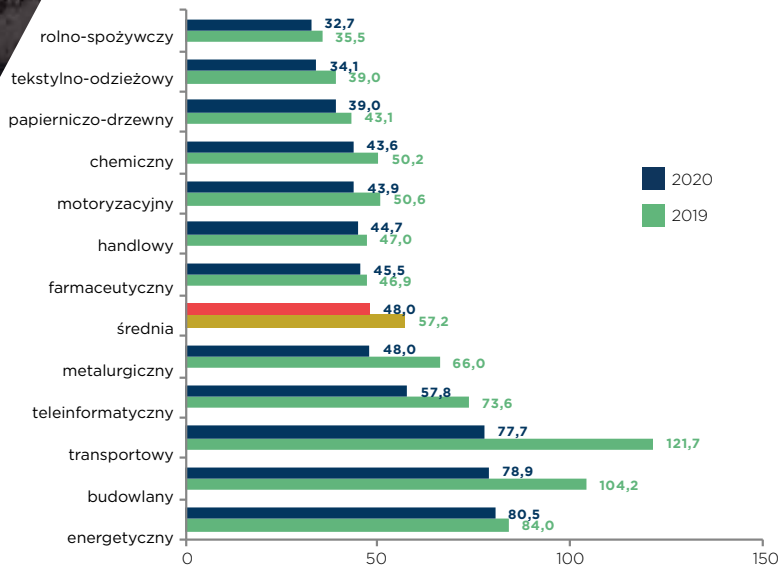
Źródło: Badanie płatności Coface

Źródło: Badanie płatności Coface

2 OPÓŹNIENIA PŁATNICZE³ WSZYSTKIE BRANŻE ODNOTOWAŁY ICH SKRÓCENIE

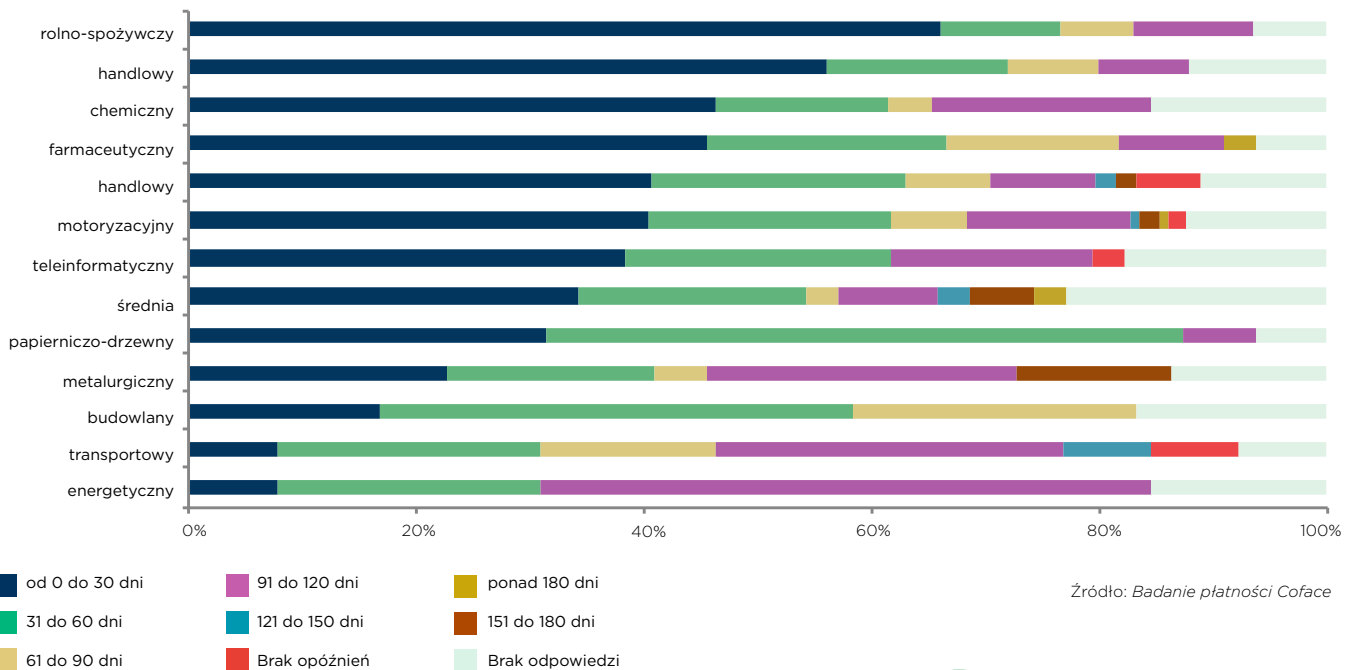
Wykres 5:
Uśrednione opóźnienia płatności w branżach (w dniach)

Źródło: Badanie płatności Coface

- Opóźnienia płatności stały się standardową praktyką w polskim biznesie. Zaledwie 2,4% firm zadeklarowało, że nie doświadczyło zaległości w spływie należności od swoich kontrahentów.
- Średnie opóźnienia płatności zmniejszyły się do 48 dni. To o ponad 9 dni krócej niż w poprzednim badaniu Coface.
- 62% przedsiębiorstw doświadcza średnich zaległości płatniczych, poniżej 60 dni. Opóźnienia sięgające od 60 do 150 dni zostały zgłoszone przez 22% respondentów, a najdłuższe opóźnienia, przekraczające 150 dni, miały miejsce w przypadku 2,4% firm⁴. W porównaniu z poprzednim badaniem, udział krótkich zaległości wzrósł, a długich przeterminowań zmniejszył się. Zaległości przekraczające datę wymagalności o 3 miesiące zostały zgłoszone przez 18% przedsiębiorstw wobec 22% w badaniu przeprowadzonym w 2019 roku. Pomimo pogorszenia sytuacji gospodarczej, wprowadzone działania mające na celu złagodzenie jej wpływu na płynność przedsiębiorstw były pomocne.

Wykres 6:
Rozkład opóźnień płatności w branżach

Źródło: Badanie płatności Coface

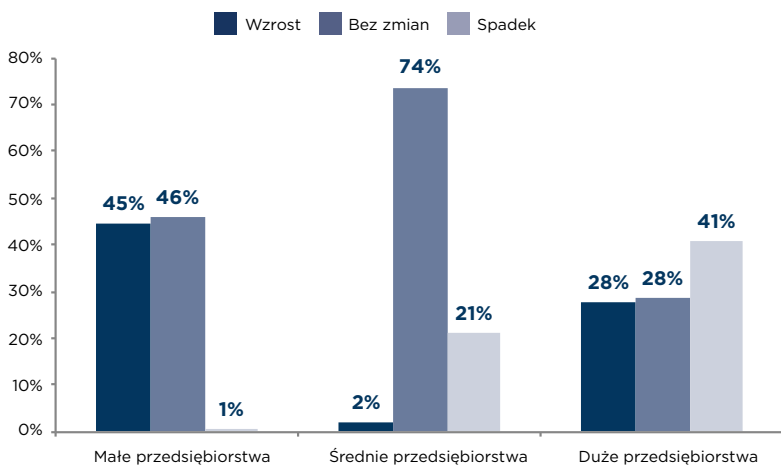
54%
FIRM ENERGETYCZNYCH
odnotowuje płatności
zaległe o ponad kwartał

³ Opóźnienie płatnicze – okres pomiędzy wymaganą datą płatności a faktyczną datą zapłaty.

⁴ Pozostała część respondentów (12%) nie знаła dokładnego okresu opóźnień płatności.

Wykres 7:

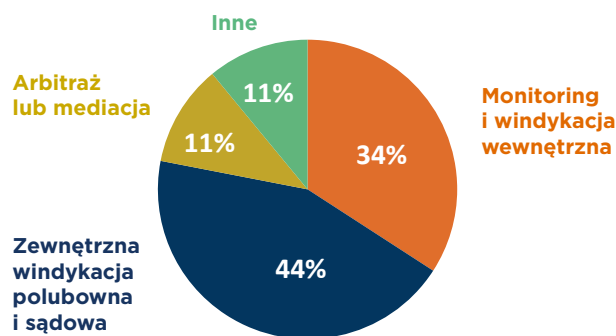
Oczekiwane zmiany wartości przeterminowanych należności w ciągu kolejnych 6 miesięcy według wielkości firmy kontrahenta

Źródło: Badanie płatności Coface

Wykres 8:

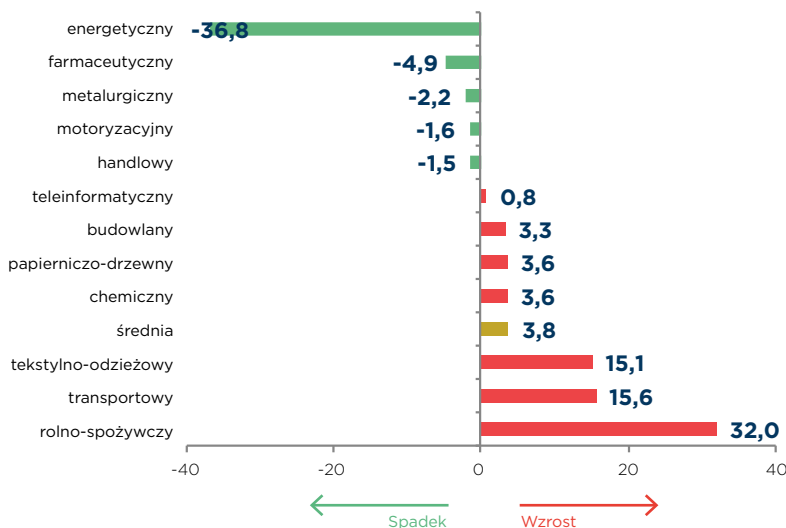
Najbardziej skuteczne czynności w przypadku braku płatności

Źródło: Badanie płatności Coface

Wykres 9:

Oczekiwane zmiany wartości przeterminowanych należności w ciągu kolejnych 6 miesięcy (różnica w pkt proc. pomiędzy wzrostem a spadkiem)

Źródło: Badanie płatności Coface

Przeterminowane płatności są obecne zwłaszcza w branży energetycznej i budowlanej – sięgają średnio, odpowiednio 80,5 dni i 78,9 dni. Wszystkie branże odnotowały krótsze opóźnienia płatności niż w 2019 r. Największa poprawa miała miejsce w transporcie (skrócenie o 44 dni). Z drugiej strony, najmniejsza poprawa została odnotowana w branży farmaceutycznej (skrócenie o 1,4 dni). Branża rolno-spożywcza nadal doświadcza najkrótszych opóźnień (32,7 dni).

Długie przeterminowania opóźnione o ponad 6 miesięcy stanowią istotną część obrotów firm w Polsce, jednak udział ten uległ obniżeniu na przestrzeni ostatnich lat. Nagromadzone łączne należności opóźnione o ponad pół roku i stanowiące równowartość ponad 10% rocznego obrotu zostały wskazane przez 11% przedsiębiorstw, które wzięły udział w badaniu, wobec 16% rok wcześniej (15% w 2018 r., 18% w 2017 r. i 21% w 2016 r.).

Ze względu na opóźnienia w płatnościach firmy były zmuszone wprowadzić działania mające na celu odzyskanie należności. Jako najbardziej skuteczne czynności wymieniano usługi podmiotów zewnętrznych (firmy windykacyjne, kancelarie prawne), co wskazało 44% respondentów. Monitoring i własna windykacja była skuteczną w przypadku 34% firm, a działania arbitrażowe i mediacyjne zostały wymienione przez 11% przedsiębiorstw.

Biznes w Polsce oczekuje, że wartość zaległości płatniczych będzie się stabilizować. 49% firm spodziewa się, że w ciągu kolejnych 6 miesięcy nie nastąpią zmiany w poziomie nieterminowych płatności. Pomimo, że sytuacja płynnościowa firm była relatywnie odporna na wpływ pandemii COVID-19, oczekiwane jest, że skutki będą zauważalne z opóźnieniem, pomimo przewidywanego ożywienia gospodarczego w 2021 r. Wśród pozostałych respondentów przeważa liczba przedsiębiorstw, które podejrzewają, że opóźnienia płatności wydłużą się (25% firm) nad tymi, które spodziewają się ich skrócenia (21% firm). Firmy przewidują, że opóźnienia płatności zwiększą się zwłaszcza w przypadku małych kontrahentów (oczekuje tego 45% firm).

W podziale sektorowym największy spadek wartości przeterminowań w najbliższym półroczu oczekiwany jest zwłaszcza przez branżę energetyczną, a także farmaceutyczną i metalurgiczną. Wydłużenie opóźnień płatniczych przewidywane jest przede wszystkim przez branżę rolno-spożywczą, a także transportową i tekstylną-odzieżową.

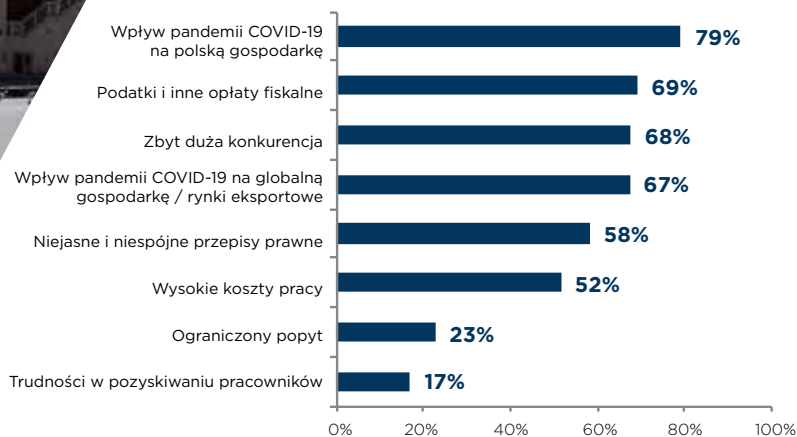

Opóźnienia płatnicze w transporcie skróciły się o 44 dni na przestrzeni 2020 roku

3 WPŁYW COVID-19: POMIMO OŻYWIENIA GOSPODARCZEGO, FIRMY MAJĄ OBawy ODNOŚNIE ICH DZIAŁALNOŚCI W 2021

Wykres 10:

Czynniki stanowiące największe zagrożenia dla działalności przedsiębiorstwa (możliwość wskazania wielu odp.)

Źródło: Badanie płatności Coface

Wykres 11:

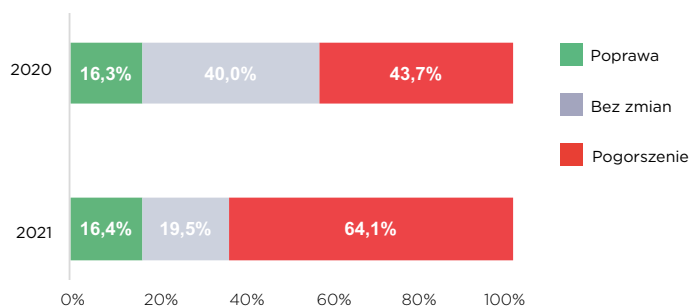
Formy wsparcia i pomocy z jakich skorzystało przedsiębiorstwo w związku z pandemią

Źródło: Badanie płatności Coface

Wykres 12:

Ocena działalności biznesowej w 2020 r. i 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim

Źródło: Badanie płatności Coface

64%

firm spodziewa się, że ich działalność biznesowa w 2021 r. będzie gorsza niż w 2020 r.

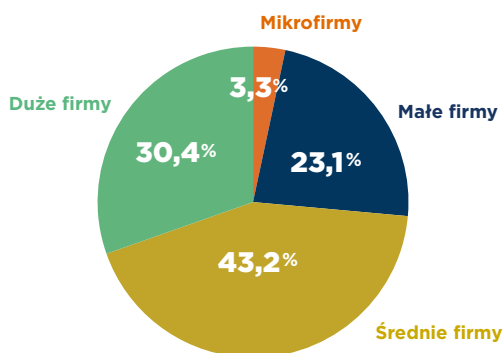
- Wpływ pandemii COVID-19 na polską gospodarkę stał się największym zagrożeniem dla przedsiębiorstw. Inne czynniki, w tym podatki i inne opłaty fiskalne oraz zbyt duża konkurencja pozostały istotne, jednak były rzadziej wskazywane niż rok wcześniej. Pandemia sprawiła, że przedsiębiorstwa w mniejszym stopniu wskazywały niedobory na rynku pracy jako barierę w ich działalności.
- Wprowadzono różnego typu działania pomocowe mające na celu złagodzenie wpływu trudnej sytuacji gospodarczej na przedsiębiorstwa. Firmy, które wzięły udział w badaniu Coface najczęściej korzystały z narzędzi wspierających płynność przedsiębiorstw – zwolnienia i odroczenia płatności podatków i składek ZUS oraz wsparcia dla rynku pracy: świadczenia postojowe i dopłaty do wynagrodzeń pracowników. Niemniej jednak, 43% firm nie skorzystało z żadnych form pomocy.
- Pomimo, że spodziewane jest ożywienie gospodarcze w tym roku (prognoza Coface przewiduje wzrost PKB o 4,0 proc. w 2021 r. po spadku o 2,8 proc. w 2020 r.), przedsiębiorstwa nie patrzą na swoją działalność biznesową w 2021 r. z optymizmem. Działania pomocowe będą wycofywane, zwłaszcza gdy ożywienie gospodarcze będzie coraz bardziej widoczne. W rezultacie przedsiębiorstwa znajdują się w bardziej wymagającym otoczeniu biznesowym z narastającymi zaległościami płatniczymi (zgodnie z oczekiwaniami wyrażonymi w badaniu) oraz rosnącą liczbą niewypłacalności kontrahentów. Udział firm, które oczekują pogorszenia działalności biznesowej w 2021 r. (64,1%) jest wyższy niż przy ocenie roku 2020 (43,7%).

43% firm nie korzystało z żadnych form działań pomocowych

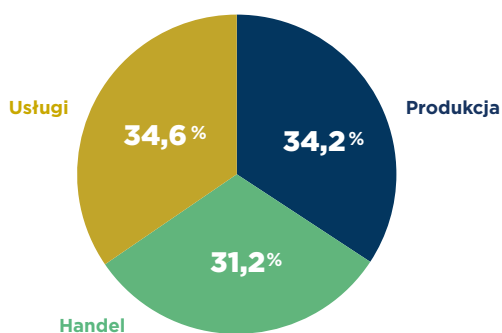
ZAŁĄCZNIK: KIM SĄ NASI RESPONDENCI?

WIELKOŚĆ FIRMY WEDŁUG OBROTÓW

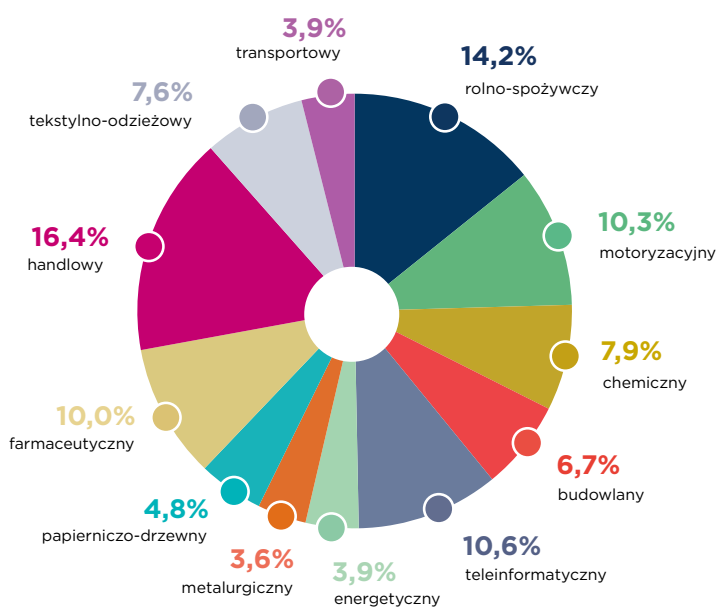
Źródło: Badanie płatności Coface

GŁÓWNY PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI

Źródło: Badanie płatności Coface

SEKTORY DZIAŁALNOŚCI

Źródło: Badanie płatności Coface

DISCLAIMER

This document reflects the opinion of Coface's Economic Research Department, as of the date of its preparation and based on the information available; it may be modified at any time. The information, analyses and opinions contained herein have been prepared on the basis of multiple sources considered reliable and serious; however, Coface does not guarantee the accuracy, completeness or reality of the data contained in this document. The information, analyses and opinions are provided for information purposes only and are intended to supplement the information otherwise available to the reader. Coface publishes this document in good faith and on the basis of an obligation of means (understood to be reasonable commercial means) as to the accuracy, completeness and reality of the data. Coface shall not be liable for any damage (direct or indirect) or loss of any kind suffered by the reader as a result of the reader's use of the information, analyses and opinions. The reader is therefore solely responsible for the decisions and consequences of the decisions he or she makes on the basis of this document. This document and the analyses and opinions expressed herein are the exclusive property of Coface; the reader is authorised to consult or reproduce them for internal use only, provided that they are clearly marked with the name "Coface", that this paragraph is reproduced and that the data is not altered or modified. Any use, extraction, reproduction for public or commercial use is prohibited without Coface's prior consent. The reader is invited to refer to the legal notices on Coface's website: <https://www.coface.com/Home/General-informations/Legal-Notice>.

COFACE Poland
Al. Jerozolimskie 142 A
02-305 Warszawa

www.coface.pl

coface
FOR TRADE